

חוק הרשויות המקומיות (שימוש ארעי במגרשים ריקים),

התשמ"ז—1987 *

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בחוק זה —
"בעל" — לרבות מחזיק, כמשמעותם בסעיף 1 לפקודת העיריות¹;
"גינזון" — למעט נטיעת עצים ושחיתת צמחים שהוכרו כערך טבע מוגן לפי חוק גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי הלאום, התשכ"ג—1963²;
"היתר" — כמשמעותו בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965³ (להלן — חוק התכנון והבניה);
"התחום המאוכלס" — שטח השיפוט של רשות, למעט שטח המיועד למטרה חקלאית על פי תכנית בת תוקף;
"מגרש חניה פרטי" — מגרש המשמש לחניה לבעליו, למוזמנים וכן לציבור הרחב תמורת תשלום לבעל המגרש;
"מגרש ריק" — מגרש שאין עליו בניה למעט גדר, ושאינו משמש בפועל למטרה שלמענה מותר להשתמש במגרש על פי תכנית בת תוקף או על פי היתר;
"צו לשימוש ארעי" — צו שהרשות נתנה לפי סעיף 2 או לפי סעיף 5;
"רשות" — עיריה או מועצה מקומית;
"תכנית" — כמשמעותה בחוק התכנון והבניה.

פרק ב': צו גינזון

2. סבורה הרשות כי מגרש ריק שבתחומה המאוכלס, דרוש לציבור כל עוד הוא ריק, רשאית היא לצוות כי על אותו מגרש יינקטו פעולות לגינזון זמני של המגרש, הכל כפי שתפרט בצו (להלן — צו גינזון).
3. בעל מגרש ריק שקיבל צו גינזון, חייב להתיר את ביצועו ולהימנע מלגרומ, במישרין או בעקיפין, נזק לכלל מה שנשתל או נעשה על פי צו הגינזון.
4. הוצאות הגינזון כאמור בסעיף 2, והוצאות האחזקה השוטפת של המגרש המגונן — יחולו על הרשות.

פרק ג': שימוש במגרש ריק כמגרש חניה

5. הרשות רשאית במקום לתת צו לפי סעיף 2, לצוות על השימוש הזמני במגרש ריק כמגרש חניה ציבורי; ציוותה הרשות כך, ירשה בעל המגרש לציבור להחנות כלי רכב

* נתקבל בכנסת ביום ב' באדר התשמ"ז (3 במרס 1987); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1619, התשמ"ז, עמ' 177.

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

2 ס"ח התשכ"ג, עמ' 149; התשמ"ב, עמ' 34.

3 ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

במגרש ללא תשלום, אולם הוצאות הכשרת המגרש לצרכי חניה והחזקתו התקינה יחולו על הרשות.

הפרכת מגרש
ריק למגרש
חניה פרטי

6. (א) מי שנצטווה כאמור בסעיף 5, ימלא אחר הצו, אולם רשאי הוא בהודעה שתימסר לראש הרשות תוך ששים ימים ממועד קבלת ההודעה, להודיע כי ישתמש במגרש כמגרש חניה פרטי ויראו הודעה זו כבקשה לרשיון לניהול מגרש חניה פרטי, לפי כל דין. (ב) רשות שקיבלה הודעה כאמור בסעיף קטן (א) תאשר לבעל המגרש כי הוא רשאי לנהל מגרש חניה פרטי על המגרש ויראו אישור זה כרשיון לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968⁴ (להלן – חוק רישוי עסקים), ולפי כל חוק עור המחייב היתר לניהול מגרש חניה; לאישור כאמור רשאית הרשות לצרף תנאים לניהול המגרש ויראו תנאים אלה כתנאים לרשיון לפי סעיף 7 (א) לחוק רישוי עסקים ותחול עליהם זכות הערעור לפי סעיף 7 (ה), (ו) ו-(ז) לחוק האמור.

(ג) ניתן אישור כאמור בסעיף קטן (ב) והוהל, תוך ששים ימים מיום מתן האישור, בשימוש בפועל כמגרש כמגרש חניה, לא יראו עוד את המגרש כמגרש ריק, כל עוד המגרש משמש כמגרש חניה פרטי, אולם לא יפסיק אדם את השימוש במגרש כאמור כמגרש חניה פרטי אלא לאחר שהודיע על כך לראש הרשות, או לאחר שקיבל היתר לגבי המגרש כולו או רובו.

(ד) הזכות כאמור בסעיף קטן (א), תעמוד לבעל המגרש גם לאחר תום ששים ימים ממועד קבלת ההודעה, ויחולו הוראות סעיף קטן (ב), ובלבד שנתן את ההודעה לראש הרשות ששים ימים לפחות לפני מועד תחילת השימוש במגרש כמגרש חניה פרטי והחזיר לרשות את ההוצאות שהוציאה להכשרת המגרש כמגרש חניה ציבורי.

פרק ד': הבטחת זכויות הבעלים

7. מתן צו לשימוש ארעי וביצועו אינם מקנים לרשות או לציבור, זכויות כלשהן במגרש הריק, אולם כל מה שניטע, הוקם או נסלל על המגרש הריק בידי הרשות על פי צו כאמור, הוא רכוש הרשות והיא רשאית להעבירו למקום אחר לאחר ביטול הצו או תום תקפו.

צו לשימוש ארעי
אינו מעניק
זכויות לרשות

8. תקפו של צו לשימוש ארעי הוא לחמש שנים והוא ניתן להארכה על ידי הוצאת צו חדש לפי סעיף 2 או סעיף 5; על הארכה כאמור יחול סעיף 9.

תקופת חוקף הצו

9. מי שרואה את עצמו נפגע על ידי צו לשימוש ארעי רשאי, תוך שלושים ימים מיום קבלתו, לערור עליו לפני בית המשפט לעניינים מקומיים, ובאיוור בו אין בית משפט כזה מכהן, לפני בית משפט השלום, ובית המשפט רשאי לבטל את הצו או לאשר את הצו, בשינויים או בלי שינויים, הכל כפי שיקבע, ורשאי הוא לחייב את הרשות בהוצאות שגרמה לבעל המגרש, לרבות שיפוי על נזקים שהיו לו.

ערר

10. (א) אין במתן צו לשימוש ארעי כדי למנוע מבעל מגרש ריק להשתמש במגרש לשימוש המותר על פי חוק התכנון והבניה, לרבות כל בניה או עבודה טעונת היתר,

אין צו לשימוש
ארעי מונע בניה

⁴ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

ובלבד שניתן לכך היתר כדין (להלן – עבודה מותרת) ורשות התכנון לא תימנע ממתן היתר כאמור או מאישור תכנית בשל סיבה הקשורה בשימוש הארעי במגרש.

(ב) ניתן היתר לעבודה מותרת במגרש, יתבטל הצו לשימוש ארעי בשטח שלגביו ניתן ההיתר ורשאי בעל המגרש לדרוש מהרשות להסיר מהשטח האמור כל דבר שניתע, בסלל או הוקם על המגרש על פי צו לשימוש ארעי ולהחזיר את מצב השטח לקדמותו, והרשות תעשה כן מוקדם ככל האפשר ולא יאוחר מששים ימים ממועד ביטול הצו לשימוש הארעי; לא פעלה הרשות כאמור תוך התקופה האמורה, לאחר שנדרשה לכך בידי בעל המגרש, רשאי בעל המגרש לבצע את ההסרה על חשבון הרשות.

שימוש לפי חוק
זה אינו שימוש
חריג

11. שימוש במגרש ריק על פי חוק זה לא יחשב כשימוש האסור על פי חוק התכנון והבניה.

מס רכוש
ותשלומי שכר

12. כל עוד צו לשימוש ארעי עומד בעינו לגבי מגרש, תהא הרשות חייבת במס הרכוש המוטל על המגרש, ולא תחייב הרשות את בעל המגרש בתשלומי חובה לרשות בשל המגרש והיא תיחשב כמחזיקה במגרש לענין כל דין המטיל חובה או אחריות על מחזיק.

תוכן של צו
לשימוש ארעי

13. בצו לשימוש ארעי יפורטו:

(1) המקרקעין שעליהם הוא חל;

(2) העובדה שהמגרש הוא מגרש ריק ודרוש לציבור באופן ארעי כל עוד הוא ריק וכי מתן הצו אינו פוגע בזכויות הקנין של בעל המגרש;

(3) תוכן פרק ד'.

14. ניתן צו לשימוש ארעי לגבי מגרש ריק ולא בוטל או שונה בערר כאמור בסעיף 9, תציב הרשות שלט במגרש, במקום הנראה לעין, המודיע על כך כי המגרש משמש כגינה ארעית או כמגרש חניה ארעי; הרשות תחזיק את השלט במצב תקין ותסיר אותו עם ביטול הצו או תום תקפו.

פרק ה': כללי

15. (א) העובר על הוראות חוק זה או שאינו מצייט לצו לשימוש ארעי, דינו – קנס.

(ב) בתוספת השלישית לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד–1984, §

בסופה יבוא:

"24. חוק הרשויות המקומיות (שימוש ארעי במגרשים ריקים), התשמ"ז –

1987."

זכות כניסה
למקרקעין

16. מי שהורשה לכך בידי הרשות, יהיו לו, לענין חוק זה, הסמכויות שיש למי שהורשה לכך בידי הועדה המקומית על פי סעיף 257 לחוק התכנון והבניה.

5 ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

17. (א) על מסירת הודעה לאדם לפי חוק זה יהולו סעיפים 344 ו-345 לפקודת העיריות, ויראו צו לשימוש ארעי כאילו היה הודעה לפי הפקודה האמורה.
 (ב) מבלי לגרוע מיתר דרכי המסירה כאמור בסעיף קטן (א), תדביק הרשות את הצו לשימוש ארעי במקום הנראה לעין במגרש עליו הוא חל.
 (ג) היה ידוע לרשות כי לבעל המגרש יש בא כח לענין ניהול המגרש, תמסור הרשות גם לו הודעה לפי חוק זה.

18. צו לשימוש ארעי יכנס לתוקף עם תום תקופת הערר כאמור בסעיף 9, ואם הוגש ערר עליו, בתום חמישה עשר ימים מיום שהצו אושר בידי בית המשפט וכפי שאושר.
 19. הסמכויות על פי חוק זה באות להוסיף על כל סמכות של הרשות לפי דין ולא לגרוע ממנה.

כניסה לתוקף

שמירת דינים

יצחק שמיר
 שר הפנים

יצחק שמיר
 ראש הממשלה

חיים הרצוג
 נשיא המדינה

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 65), התשמ"ז—1987 *

1. בסעיף 5 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח—1968, בהגדרת "ילד" —
 (1) בפסקה (2), הסיפה המתחילה במלים "או הן בנות" — תימחק;
 (2) במקום פסקה (3) יבוא:
 " (3) לא מלאו להם עשרים ושתיים שנה והם —
 (א) בשירות סדיר כמשמעותו בחוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ז—1986, למעט שירות צבאי לפי התחייבות לשירות קבע, ואולם לא יובא בחשבון לענין פסקה זו, שירות סדיר העולה על שלושים וששה חדשים;
 (ב) בנות המשרתות בשירות לאומי בהתנדבות שאישר השר ובתנאים שקבע בתקנות באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת."

תיקון סעיף 5

משה קצב
 שר העבודה והרווחה

יצחק שמיר
 ראש הממשלה

חיים הרצוג
 נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום ח' באדר התשמ"ז (9 במרס 1987); הצעת החוק ודברי הסכר פורסמו בת"ח 1817, התשמ"ז, עמ' 174.

1 ס"ח התשכ"ח, עמ' 108; התשמ"ז, עמ' 5.
 2 ס"ח התשמ"ז, עמ' 107.